

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. oktober 2025

Sak 2025/451 - Sammen om en jobb - org.nr. 918 743 936 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Sammen om en jobb (heretter «klager») søkte 15. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 284 307 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode. Tilsynet viser til at klagers virksomhet er arbeidstrening i vid forstand, og at det offentlige har et lovpålagt ansvar for å legge til rette for at personer får mulighet til å delta i arbeids- og samfunnslivet.
- (3) Klager ba i e-post 23. desember 2024 om utsatt klagefrist, og fikk i e-post samme dag innvilget utsatt klagefrist til 27. januar 2025.
- (4) Klager påklaget vedtaket 27. januar 2025. Det vises til at foreningen ble opprettet i 2017 med det formål å imøtekomme et behov for å bistå innvandrere og flyktninger inn i relevante jobber, der de får brukt sin utdanning og kompetanse. Flertallet av klagers deltakere faller utenfor Arbeids- og velferdsetatens (NAV) ansvarsområde, har ikke rett på bistand fra NAV, og har aldri vært i kontakt med etaten. De resterende deltakerne har ikke mottatt bistand fra NAV til å komme i relevant arbeid hensyntatt deres utdanning og erfaring. Dette har de heller ikke rett på etter lovgivningen. Klager anfører derfor at organisasjonen yter en tjeneste som det offentlige ikke er forpliktet til å tilby eller som lovgiver har tilsiktet skal være en offentlig oppgave.
- (5) Det vises også til at organisasjonen har rundt fire årsverk og over 200 frivillige. Målet er å bruke den frivillige innsatsen til å bygge relasjoner på tvers av kulturer og overføre kompetanse fra personer med lang arbeidskarriere til de som er nye i landet. Klager viser videre til at de utfordringene medlemmene møter i arbeidslivet ikke kan løses av arbeidsmarkedstiltak alene, da disse primært er rettet mot arbeidssøkere. Organisasjonen har derfor valgt mentorering som metode, med sikte på å fremme gjensidig læring mellom mentor og mentee. Tiltaket handler derfor ikke om arbeidstrening, men er en ordning med mål om å videreføre relevant kompetanse og bygge relasjoner mellom de som har erfaring fra norsk arbeidsliv, og de som er nye i Norge. Det fremholdes også at organisasjonen har et uttalt mål om å bidra til en meningsfull pensjonisttilværelse for frivillige mentorer, noe som tydelig fremgår av vedtektene.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (6) Klager påpeker at det å bistå innvandrere og flyktninger innenfor en spesifikk målgruppe med å finne arbeid i tråd med deres utdanning og kompetanse, faller utenfor NAVs ansvarsområde. Til støtte for dette vises det til uttalelse fra NAV i brev 15. januar 2025. Klager mener det er naturlig at brukernes utdanning og kvalifikasjoner vektlegges når Nav skal vurdere behov for bistand, ettersom dette er faktorer som har betydning for omfanget av bistanden og hvilke virkemidler som skal benyttes for å sikre lovens formål. Det fremholdes også at flere av medlemmene og deltakerne er i pågående arbeidsforhold når de henvender seg til organisasjonen, og derfor ikke mottar noen ytelser fra NAV. Ifølge klager har hovedvekten av deltakerne ikke rett til bistand og har heller aldri vært i kontakt med NAV. I klagers evalueringsskjema svarer 70 prosent av medlemmene at de ikke er eller har vært i kontakt med NAV eller andre tiltaksarrangører. Klager anfører at deres virksomhet ikke kan beskrives som lovpålagte offentlige oppgaver, når det store flertallet av deltakerne ikke får eller har rett på ytelser fra NAV.
- (7) I forbindelse med behandling av klagen henvendte Lotteritilsynet seg til klager ved brev 19. februar 2025. I brevet opplyser tilsynet at det kan være aktuelt å vurdere saken opp mot forskriftens bestemmelse om virksomhet som gir privatøkonomiske fordeler, og viser til at kostnader knyttet til å fremme egen karriere kan bli sett på som en privatøkonomisk fordel etter forskriften. Ettersom klagers virksomhet ikke ble vurdert opp mot dette avslagsgrunnlaget i vedtaket 17. desember 2024, ble klager gitt anledning til å uttale seg om forholdet før endelig behandling av klagesaken. Klager sendte tilbakemelding til tilsynet i brev 5. mars 2025.
- (8) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 10. mars 2025 til Lotterinemnda for behandling. I innstillingen opprettholder tilsynet sin vurdering av at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode. Tilsynet vurderer videre at det å integrere, sysselsette og gi flyktninger/innvandrere like muligheter som etnisk norske, ikke er en privatøkonomisk fordel etter forskriften.
- (9) På vegne av klager sendte advokatfirmaet Advokat Ole Chrstian Hyggen AS v/ advokat Ole Christian Hyggen i brev 31. mars 2025 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (10) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (11) Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 at søknadsgrunnlaget skal beregnes av totale driftskostnader etter avgrensning og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6.
- (12) Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd.
- (13) Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode.
- (14) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan

selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (15) Sammen om en jobb sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (16) Lotteritilsynet avslo søknaden, med den begrunnelse at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode.
- (17) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav e og f at det ikke gis kompensasjon til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, og heller ikke til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten. Regelen er utformet for at ordningen ikke skal kompensere merverdiavgiftskostnader til virksomhet som er ment å være en offentlig oppgave.
- (18) Begrepet «offentlige oppgaver» er ikke nærmere definert i forskriften. Når lovgiver ikke har gitt noen føringer for tolkningen av ordlyden tilsier hensynet til forutberegnelighet at en bør være forsiktig med å tolke ordlyden for vidt, slik at utgangspunktet må være at det er lovbestemte oppgaver som omfattes av ordlyden. Likevel kan finansieringsmodell eller andre styringsforhold være et moment i retning av at det er en offentlig oppgave. Dette er blant annet lagt til grunn i Lotterinemndas avgjørelse i sak 2025/186 med videre henvisninger.
- (19) Det følger av klagers vedtekter § 1 at organisasjonen skal «videreføre kompetanse fra eldre på vei ut av arbeidslivet til unge innvandrere på vei inn i arbeidslivet», «støtte unge med innvandrerbakgrunn ut i arbeid», «benytte eldre som en ressurs for kompetanseoverføring, og slik bidra til en meningsfull pensjonisttilværelse» og «skape relasjoner på tvers av kulturer og generasjoner».
- (20) Det fremgår av søknaden at klagers visjon er et inkluderende samfunn der mennesker blir sett og får brukt sitt potensiale. For å nå denne visjonen bistår organisasjonen høyt utdannede innvandrere/flyktninger på veien mot arbeidslivet. Klagers hovedaktivitet består i å organisere et mentorprogram med seks måneders varighet, der frivillige med lang yrkeserfaring fra norsk arbeidsliv kobles sammen med innvandrere med høyere utdanning. I tillegg arrangerer klager ulike seminarer, workshops og andre arrangementer som skal styrke deltakernes kunnskap om jobbsøkningsprosessen, og være en sosial møteplass for deltakerne av programmet.
- (21) I henhold til klagers merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda er formålet med mentorprogrammet å lage en arena for erfaringsoverføring fra de som er på vei ut av arbeidslivet, til innvandrere og flyktninger i Norge med tilsvarende utdanning som mentorene. I 2023 ble 148 mentorer koblet sammen med like mange mentees. Mentorprogrammet er basert på prinsippet om at mentorering er en gjensidig læringsprosess, der både mentor og mentee får utviklet seg faglig, personlig og kulturelt. Mentorene som fortsatt er yrkesaktive tar med seg innsikt tilbake til egne arbeidsplasser og påvirker holdninger og praksis i sine miljøer. Menteene får økt tro på seg selv, nye bekjentskaper og en følelse av å bli sett og verdsatt. Mentor og mentee velger selv når de vil møtes, hvor lenge og hvor ofte, og det er ingen formelle krav til hva innholdet i møtene skal være. I gjennomsnitt møtes de to ganger i måneden. Det er ingen rapporteringsplikt og det stilles ikke krav til resultatoppnåelse.

- (22) Klager avholder også flere typer arrangementer som varierer i innhold og målgruppe. I 2023 ble det avholdt 113 arrangementer, der 24 var i forbindelse med mentorprogrammet. Disse arrangementene har som mål å styrke tryggheten og forståelsen av sine roller hos mentorer og menteer. Det ble også gjennomført 60 kompetansehevende seminarer med formål om å øke deltakernes kunnskap om jobbsøking og norsk arbeidsliv. Innholdet i seminarene er knyttet til spesifikke krav og forventinger innenfor aktuelle bransjer, og hvordan deltakerne kan formidle sin kompetanse på en effektiv måte. I tillegg har klager siden 2019 arbeidet med å utvikle en digital plattform. Formålet med plattformen er blant annet å gi mentorene tilgang til faglig innhold, veiledning og inspirasjon, mens menteene får tilgang til kurs, ressurser og verktøy som støtter dem i jobbsøkerprosessen. Plattformen er utviklet uten offentlige midler.
- (23) Det følger av lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) § 4 første ledd at NAV har ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarkeds-, trygde- og pensjonspolitikken. Videre fremgår det av § 4 tredje ledd at etaten «skal stimulere den enkelte stønadsmottakeren til arbeidsaktivitet der dette er mulig, og gi råd og veiledning til [...] arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet».
- (24) NAV skal etter arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 4 andre ledd blant annet forvalte lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven). Arbeidsmarkedsloven skal «bidra til å oppnå et inkluderende arbeidsliv gjennom et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet», jf. § 1. Forskrift 11. desember 2015 nr. 1598 om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) gir nærmere bestemmelser om de ulike tiltakene. Hovedformålet med arbeidsmarkedstiltak er å styrke tiltaksdeltakernes muligheter til å skaffe seg eller beholde arbeid, jf. tiltaksforskriften § 1-1. Arbeidsmarkedstiltak kan blant annet innebære arbeidsavklaring, arbeidstrening, oppfølging og mentor, arbeidsforberedende trening og varig tilrettelagt arbeid for de som har behov for å skaffe seg eller beholde arbeid. Lotterinemnda legger etter dette til grunn at det offentlige, ved blant annet NAV, har et lovpålagt ansvar for å tilrettelegge for at personer som av ulike grunner står utenfor arbeidsmarkedet får mulighet til å delta i arbeids- og samfunnslivet.
- (25) Lotterinemnda forstår det slik at klagers hovedformål er å bistå høyt utdannede innvandrere/flyktninger med å orientere seg i det norske arbeidsmarkedet for å øke deltakernes mulighet til å få en relevant jobb der de får brukt sin kompetanse og utdanning. Virksomheten skiller seg fra ordinær arbeidstrening, der formålet er å styrke deltakernes mulighet til å skaffe eller beholde arbeid. Klager har i brev 31. mars 2025 vist til en intern undersøkelse fra 2024, der alle nye medlemmer ble spurt om de hadde en jobb fra før. Fra januar 2024 til mars 2025 var 44 prosent av deltakerne i et arbeidsforhold da de oppsøkte organisasjonen. En stor andel av klagers målgruppe står dermed ikke utenfor arbeidsmarkedet, noe som underbygger at klagers virksomhet er noe annet enn arbeidstrening. NAV har kun en lovpålagt plikt til å bistå personer som er uten arbeid eller som står i fare for å miste arbeid, jf. arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14 a, jf. tiltaksforskriften § 1-1. En stor del av klagers medlemmer har dermed ikke rett på bistand fra NAV.
- (26) Lotteritilsynet har i innstillingen til Lotterinemnda vist til at NAV ikke har en plikt til resultatoppnåelse i form av en jobb som samsvarer med den enkeltes utdanningsnivå, men at det individuelle behovet likevel skal være styrende for oppfølgingen som gis. Tilsynet vurderer at selv om NAV ikke har en lovpålagt plikt til å oppnå et konkret resultat av den

oppfølgingen som gis i form av at vedkommende er garantert jobb som samsvarer med den enkeltes utdanningsnivå, kan ikke det bøte på at sysselsetting er et ansvar som ligger til det offentlige.

- (27) Det følger av arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14 a at det individuelle behovet skal være styrende for oppfølgingen som gis. Brukere som har fått fastslått at de har et bistandsbehov har blant annet rett til å delta i utarbeidelsen av en aktivitetsplan som beskriver hvordan de skal komme i arbeid, jf. § 14 a tredje ledd. I aktivitetsplanen skal det blant annet angis ett yrke eller bransje som bistanden skal rette seg mot, basert på en vurdering av brukerens ressurser sett opp mot mulighetene på arbeidsmarkedet. I vurderingen skal prinsippet om geografisk og yrkesmessig mobilitet legges til grunn, jf. Ot.prp. nr. 4 (2008-2009) punkt 5.2.4. Selv om aktivitetsplanen kan si noe om yrket bistanden skal rettes mot, er aktivitetsplanen kun et arbeidsverktøy som ikke gir brukeren rett på tiltak som er beskrevet, jf. Ot.prp. nr. 4 (2008-2009) punkt 5.2.4.
- (28) Den omstendighet at det individuelle behovet skal være styrende for den oppfølgingen som gis, jf. arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 14 a, innebærer ikke at NAV har en lovpålagt plikt til å bistå brukerne med å få relevant arbeid basert på utdanning og kompetanse. Tvert imot innebærer kravet til yrkesmessig mobilitet at en arbeidssøker må være villig til å ta annet arbeid enn det vedkommende har hatt tidligere, dersom det er nødvendig for å komme i jobb. Kravet til yrkesmessig mobilitet er blant annet innarbeidet i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 4-5, der det framgår at arbeidssøkere må være villig til å ta «ethvert arbeid» for å bli ansett som reell arbeidssøker med rett til dagpenger. At yrkesmessig mobilitet er styrende i NAVs arbeid underbygges også av tiltaksforskriften § 1-3 fjerde ledd der det fremgår at tiltaksdeltakere skal avslutte tiltaket dersom vedkommende får tilbud om «høvelig arbeid».
- (29) Som det fremgår ovenfor er klagers formål og aktivitet primært rettet mot å bistå deltakerne med å oppnå relevant arbeid i tråd med deres kompetanse og utdanning, uavhengig av om deltakerne er i arbeid. Dette gjøres blant annet gjennom kunnskapsoverføring fra arbeidstakere som er på vei ut av arbeidslivet til innvandrere og flyktninger. Klager bidrar på denne måten til at deltakerne i større grad får brukt sin kompetanse og utdanning i det norske arbeidsmarkedet, og at både mentor og deltaker får utviklet seg faglig, personlig og kulturelt. Dette er noe annet enn arbeidstrening og andre arbeidsmarkedstiltak som NAV er lovpålagt å tilby. Dette underbygges av at en stor andel av deltakerne i perioden fra januar 2024 til mars 2025, var i et arbeidsforhold da de oppsøkte organisasjonen. Hovedformålet med klagers virksomhet er ikke å bistå personer utenfor arbeidslivet med å komme i arbeid. Selv om dette i enkelte tilfeller kan være en følge av virksomheten, fremstår dette som en indirekte virkning av klagers virksomhet. Lotterinemnda vurderer at virksomheten i all hovedsak er et supplement til, og ikke en erstatning for, det lovpålagte tilbudet til NAV.
- (30) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klagers virksomhet ikke kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Nemnda vurderer at de øvrige vilkårene for merverdiavgiftskompensasjon er oppfylt.

Konklusjon

- (31) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at klagers virksomhet ikke kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f, og at virksomheten er kompensasjonsberettiget.

Vedtak

Klagen tas til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur